Asiantuntijalausunto HE 203/2026 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä ja siihen liittyviksi laeiksi

Perustuslakivaliokunta

20.10.2026

Ulkoministeriö

Esityksen sisältö ja tavoitteet

- **Esitetään säädettäväksi uusi Finnfund-laki:** kumottaisiin nykyinen laki Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä. Muutettaisiin Teollisen yhteistyön rahasto Oy toiminimi Finnfund Oy:ksi.
- **Tavoitteet:** uudistaa lainsäädäntö perustuslain vaatimusten mukaiseksi, parantaa vaikuttavuutta sekä vahvistaa yritysrahoituspalveluita, yksityisen sektorin roolia kehitysyhteistyössä ja kehitysvaikutuksia kehittyvissä maissa.
- **Keskeiset esitykset:**
  - **Konsernirakenne:** esitetään säädettäväksi konsernirakenteesta, jossa liiketaloudellista toimintaa harjoittaa emoyhtiö ja julkisia hallintotehtäviä hoitaa tytäryhtiö. Emoyhtiön toiminta eriytettäisiin julkisista hallintotehtävistä. → Riippumattomuutta ja puolueettomuutta turvattaisiin, myös ristisubvention kiellolla.
  - **Valtionavustustehtävien siirto:** siirrettäisiin lailla ulkoministeriöstä tytäryhtiölle *tiettyjen* yksityissektorin valtionavustusten myöntäminen ja hallinnointi.

Suhde perustuslakiin

Ehdotus on merkityksellinen erityisesti:

- **PL 124 §:n** → valtionavustusten myöntäminen ja hallinnointi tytäryhtiölle (julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle).
  - UM:n arvion mukaan emoyhtiön sijoitustoiminta ei ole pidettävä julkisena hallintotehtävänä (ks. PevL 57/2024 Suomen Teollisuussijoitus Oy)
- **PL 10 ja 12 §:n** → yksityiselämän ja henkilötietojen suojan sekä julkisuusperiaate tietojenvaihdossa
- **PL 80 §:n** → täsmälliset asetuksenantovaltuudet antaa tarkempia säännöksiä ratkaisu- ja esittelyvallan kohdentamisesta tytäryhtiön sisällä, sekä säädettyjen kelpoisuusvaatimusten täsmentämisestä.

UM johtopäätös: ehdotettu sääntely täyttää perustuslain vaatimukset, ja lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Julkisten hallintotehtävien siirto (PL 124 §)

- **Tietyt yksityisen sektorin valtionavustusten myöntö- ja hallinnointitehtävät esitetään siirrettäväksi tytäryhtiölle suoraan lailla.** Ei tehtävien kiellettyä subdelegointia emoyhtiön kautta.
- **Siirron tarkoituksenmukaisuus:**
  - Kehitysrahoituksen erityisosaamisen ja resurssien kokoaminen yhteen paikkaan (PeVL 29/2013 vp; PeVL 37/2010 vp)
  - kasvavaan palvelutarpeeseen vastaaminen ja yritysten palveluiden parantaminen (PeVL 6/2013 vp; PeVL 16/2016 vp)
  - nykyisen päällekkäisen työn vähentäminen, tehokkuus ja sopeutumiskyky (PeVL 3/2009 vp, s. 4/II; PeVL 6/2013 vp)
  - Ulkoministeriön resurssien keskittyminen kehitysyhteistyön suunnitteluun, ohjaamiseen sekä valvontaan.
- **Oikeusturva ja hyvä hallinto:** hallinnon yleislait ja virkavastuu sääntely soveltuisivat julkisia hallintotehtäviä hoitaviin; henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista, muutoksenhakukeinoista sekä ulkoministeriön ohjauksesta ja valvonnasta säädettäisiin lailla.
- **Merkittävä julkisen vallan käyttö säilyisi ministeriössä:** valtionavustusten ja valtiontuen maksatuksenkeskeytys- ja takaisinperintäpäätökset sekä tarkastuspäätökset edelleen ministeriössä.

Tietojenvaihto

- **Julkisuus ja salassapito (PL 10 ja 12 §):**
  - tytäryhtiön koko toimintaan sovellettaisiin julkisuuslakia;
  - emoyhtiölle säädettäisiin rahoitustoiminnan luonteen mukainen salassapitovelvollisuus asiakastietoja koskien.
- **Rajattu tietojenvaihto:**
  - salassapidosta poikkeava tiedonsaanti sidottaisiin **laissa määriteltyihin käyttötarkoituksiin** ja **välttämättömiin** tietoihin.
- **Henkilötietojen suoja:** käsittelyssä noudatettaisiin tietosuojasääntelyä ja asianmukaisia suojatoimia
- Tytäryhtiön tiedon luovutusta emoyhtiölle säädellään lisäksi **kilpailuneutraliteetin** turvaamiseksi

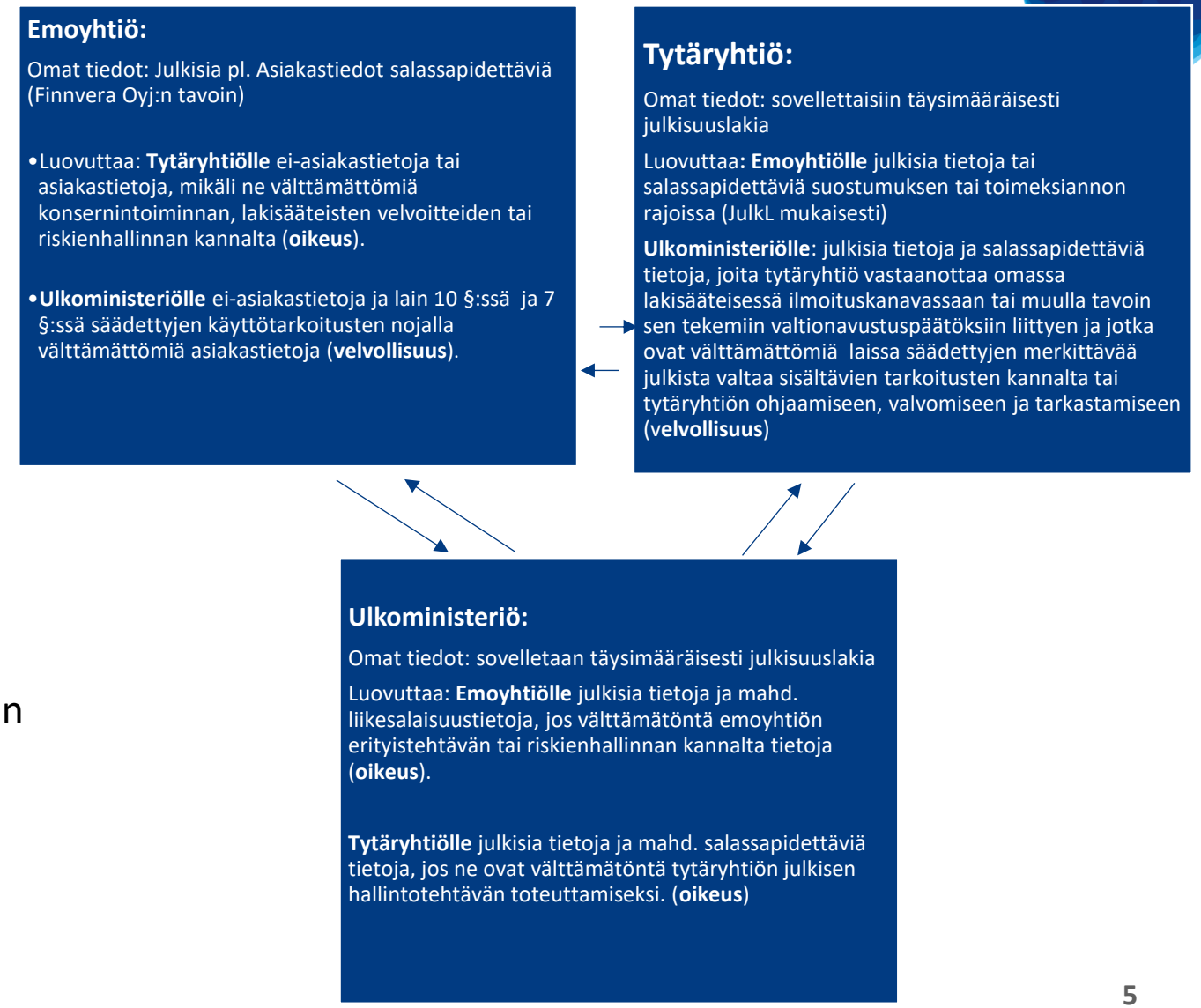



Kiitos!